

eguzė, 1921
ersey City, N. J.
ehiminas — A.
eris Ave. J. C.
rius — J. K. K.
shon, N. J.
us — A. D. P.
St. J. C.
Ikansas, 62
ey City, N. J.
M. Stancik, 6
A. D. Patano,
C. A. Grilano,
J. C.
alka, 530 New
bina kas 8-10
ra val. ju pat.
(6), 535-577 New
ity, N. J.
A. D. Patano.
ocializmo
sima,
AS IS
O
šviečiamas
pamatuoti
gyvenimė
paskelbimo
sis Markso
elementų
ko, išskrai-
darbinin-
del Rusijos
ormą.
LI
GYNE
n, N. Y.
nkams
valdas daug
risio laika.
DETROIT
OS
skes kompa-
niausių LI-
ujantiems i
t stoties.
a.
ork, N. Y.
diniai namai
ir įnešimu ir
rno mieste ir
New York,
Greenpoint,
C. Brooklyn-
\$150 iki \$300
0 iki \$18,000
0 iki \$20,000
0 iki \$50,000
tamu, ir ap-
tims apie New
ir geriau
Pardavimas
LYN, N. Y.

Pirmutinis Darbo Žmonių
Dienraštis. Išėina kasdien
apart nedėdienių.

L A I S V I E

EITHUANIAN DAILY

Kaina Sv. Valst. ir Kana-
doj — metams \$7.00; pusei
— \$3.50; 3 mėnesiams —
— \$2.00. Kitose šalyse:
metams \$9.00; pusei — \$4.50

No. 120. Telephone: Stagg 3878. Brooklyn, N.Y., Pėtnyčia, 20 Gegužės (May), 1921. Pavienio numerio kaina 4c. Metai XI, Dienr. III

JUNGTINĖS VALSTIJOS NESIKIŠ I VOKIEČIŲ-LENKŲ GINČUS

Taip Sako Valstybės Sekretorius Lenkų Atstovui Amerikoje

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 19, 1921, as required by the Act of October 6, 1917.

Washingtonas, 19 d. gegužės. — Lenkijos ambasadorius Amerikoje, princas Lubomirskis, buvo kreipėsis į Jungtinių Valstijų valdžią, prašydamas, kad pastaroji paremtų lenkus jų kovoje už Augštesnės Silezijos priklausimą prie Lenkijos. Šios šalies valstybės departamentas, atsakydamas į tai, užreikšė:

“Aš turiu garbės pranešti apie priėmimą jūsų notos, rašytos 11 d. gegužės, kuri nupiešė priežastis, kodėl, anot jūsų opinijos, tam tikri Augštesnės Silezijos distriktai turi būti priskirti prie Lenkijos ir prašančios, idant šios šalies valdžios atstovai į augščiausiąją tary-

ba, į kontribucijų rinkimo komisiją, ir į ambasadorių tarybą, būtų instruktuoti pagilinti savo įtaką delei užbaigimo greičiau to reikalo akorde su Versailles taikos sutartimi ir neseniai įvykusi plebiscito pasekmėmis.

“Atsakydamas į tai, aš turiu garbės informuoti jus, jog, mano manymu, užbaigimas tokių rubežinių ginčų, kokie išliko šitame, kalbamame dalyke, yra Europos reikalas, kuriame, sulyg Jungtinių Valstijų tradicinės politikos, ši valdžia nenori būti įvelta. Josios atstovai Europoje aiškiai supranta šiuos dalykus ir, kaip matosi iš jų veikimo, neima dalyvumo diskusijose prie Lenkijos ir prašančios, idant šios šalies valdžios atstovai į augščiausiąją tary-

LLOYD GEORGE VĖL UŽSIPULĖ ANT “PALIOKŲ”

Sako, Talkininkai Privalo Apsaugoti Taikos Sutartį Nuo Silezijos Sukilėlių

Premjeras tvirtai prieš lenkus nusistatęs.

Galutinas nuosprendis bus padarytas augščiausios tarybos posėdžiuose.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 19, 1921, as required by the Act of October 6, 1917.

Londonas, 19 d. gegužės. — Britanijos ministerių pirmininkas, Lloyd George, savo pareiškime, nurodantiame Britanijos nusistatymą linkui Augštesnės Silezijos pastarųjų įvykių, dar labiau kaltina lenkus ir sykiu atsako į Francijos spaudos ant jo padarytas atakas. Tuomi pareiškimo premjeras daro išvedimą, kad Augštesnės Silezijos atėitis privalo būti nuspręsta augščiausios tarybos, bet ne lenkų agento Korfanti.

Nesuvaldomi kūdikiai.

“Negalima daleisti tiems kūdikiams lauzyti taikos sutartį. Kas nors reikia pradėti, idant tai uždraustu, nes kitaip neperstojamai bus keliami neramumai.

“Didžioji Britanija negalinti stovėti ir žiūrėti, kaip tremiama toji sutartis, kurią josios atstovai pasirašė jau dveji metai tam atgal.”

Talkininkų nusistatymas aiškus.

“Britanijos, Amerikos, ir Italijos vlsuomenės opinijos nusistatymas Silezijos klan-

sime yra aiškus ir neprivalo būti Francijai pavojingu. Tos šalys prisilaiko Versailles taikos sutarties. Jos geidžia, kad ta sutartis būtų pildoma teisingai, nepaisant, ar tas išeitų naudon vokiečiams ar lenkams.

“Silezijos ateitis privalo būti nuspręsta augščiausios talkininkų tarybos, bet ne lenkų agento Korfanti. Sudaužyti molinės puodynės be nubaudimo. Kitaip nekuomet nepasibaigs neramumai!”

(Lloyd George viršminėtame pareiškime paantrino tą patį, ką buvo pasakęs kelios dienas tam atgal Anglijos parlamente. Dabar šis klausimas bus išspręstas augščiausios talkininkų tarybos, kurios posėdžiai prasidės kitą savaitę. Joje dalyvaus Lloyd George ir Briand. — Red.).

Buvęs Gubernatorius Kaltinamas Palaikyme Baudžiamas

Jis išima iš kalėjimo juodveidžius ir paskui priverčia juos dirbti.

Pensacola, Florida, 19 d. gegužės. — Sidney J. Catts, buvusias Floridos gubernatorių, apkaltintas palaikyme baudžiamos ant savo ūki-

Bylą nagrinėjo prisaiškintieji teisėjai.

Sakoma, šis elementas, po išliuosavimui iš kalėjimo dviejų negrų, privertė juos dirbti ant savo ūkio, vakarinė Floridoj.

Nelabai seniai tas feodalias buvo apkaltintas ėmimo \$700 kyšio už paliuosavimą vieno žmogžudžio iš kalėjimo.

Tai bent gubernatorių!

MASKVOJE RANDASI 3,923 LIAUDIES MOKYKLOS

Taipgi 273 kūdikiams namai

Ryga (laišku). — Čionai pasiekusis pranešimas skelbia, kad dabartiniuoju laiku Maskvoje randasi 3,923 liaudies mokslo mokyklų, kuriuose mokinasi apie 360,000 kūdikių.

Be to, tame pačiame mieste randasi 273 kūdikiams namai, kuomet, caro laikais panašių įstaigų buvo tik 12.

Maskvoje taipgi yra 293 profesinės mokslo mokyklų.

ANGLIJOS AUDEJAI PRIEŠINASI SAVO DARBDAVIAMS.

Pastarieji geidžia numazinti jiems 30 nuoš. algos.

Manchester, Anglija, 19 d. gegužės. — Tekstilinių darbininkų unijos veikantysis komitetas nutarė nepriimti darbdaivių sumanymo numazinti darbininkams 30 nuošimčių algas. Tas paliečia apie 30,000 darbininkų.

BROLIS PRAŠO GELBETI TAMŲ MOONEY.

St. Louis, Mo., 19 d. gegužės. — Jonas Mooney, Tammo Mooney brolis, pasakė karštą prakalbą čeverykų ir batų siuvėjų konvencijoje, čionai. Jis prašė darbininkų gelbėti nekaltą jo brolį, kurį kapitalistai laiko įkimsę kalėjime.

Vokiečiai Atsteigs Susi- siekimus su Rusija

Telegrafo ir telefono vielos tuojaus bus sujungtos.

True translation filed with the Postmaster of Brooklyn, N. Y., on May 19, 1921, as required by the Act of October 6, 1917.

Berlynas, 19 d. gegužės. — Pasak oficialinių pranešimų, Vokietija tuojaus susijungs su Rusija telegrafo vielomis. Ir tas bus daroma kuogreičiausiai. Tuo tikslu yra padaryta tam tikra sutartis, kuri bus pasirašyta bile valandą.

Šis ženklas reiškia, kad Vokietijai bus lemta patapti viršiausia prekyv pristaitytoja Rusijai. Tarybų prekybos pasiuntinys Berlyne, be padarymo kontrakto delei keletos šimtų lokomotyvų ir 1,000 gelžkelio vago-

ny, taipgi turi dar kontraktus delei čeverykų, geležies ir plieno dalykų, taipgi mediciniai reikalingi reikmenų.

Reiškia, Rusija su Vokietija neužilgo turės pilną komunikaciją.

MINGO APSKRIČIO MAINIERIŲ KOVA

Prezidentas Hardingas siųs ten policiją, bet ne federalinę kariuomenę.

Matyt, kad federalinei kariuomenei permaža dirva.

Washingtonas, 19 d. gegužės. — Mingo apskritys dar vis apsiniaukęs šautuvų šovininių dūmų kamuoliais. Streikuojančių mainierių kova nesiliauja ėjusi prieš kompanijų nustamdytus agentus, kurie tarsi liūtai, puola ant alkanų darbininkų, norėdami juos priversti dirbti, ir nesutikdami prileisti pikietuoti.

Prezidentas Hardingas, kaip jau žinoma, yra pasirašęs po nuosprendžiu, apskelbiančiu W. Virginijoje ir Kentuckijoje valstijose karinę padėtį. Kariuomenės dar nepasiuntė mušimui mainierių. Prezidentas turėjo kabineto nariais, kuriame pasikalbėjimą su ministerių prieita prie nuomonės, kad kariuomenė dabar neapsimokanti siusti. Nuspręsta gabenti federalinės policijos būriai. Bet ir ta policija pradės aktyvų darbą tik tuomet, kada valstijos kazokai neapsidirs su “sukilėliais”.

Pasiūsta daugybė teisingumo departamento šnipų, kurie veiks tarpe mainierių, “nagrinės” jų veikimą.

Valdžia mananti, kad Mingo apskritys tik todėl šiandien yra paskendęs kovos bangose, kad Kentucky ir W. Virginijos valstijos turi permažai savo spēkų. Jei tos valstijos turėtų daugiau valstijinių konstebelių, tuomet būtų labai lengvai apsidirbė su mainieriais ir jau viskas būtų ramu.

Kuomet tik bus numatyta, kad tenai būtinai reikalinga federalinės kariuomenės, tuomet bus viešai paskelbta prezidento Hardingo karinės padėties paskelbimo tekstas.

(Iš įvairių šaltinių pranešama, kad viršminėtam apskritij tarpe organizuotų darbininkų ir kompanijų kova nesiliaujanti. Saudomasi visu Tug upės pakraščiu. Neabejojama, kad kapitalistai pareikalau daugiau kariuomenės ir tuomet federalinė valdžia turės tai padaryti. Ten pernai buvo pašaukta federalinės kariuomenės būriai. Kuomet numalšino streikininkus, jie sugrįžo atgal. Vie-

nok, alkanai mainieriai dabar vėl pakėlė savo balsą prieš neteisėbes ir jie, be abejo, bus paskandinti jų pačių kraujuose.—Red.).

SUGRAŽINO LAIVĄ GA- BENANTI RUSUS.

Lai būna tas perspėjimu visiems darbininkams, sako Litvinovas.

“Soviet Russia”, savaitraštis New Yorke aplaikė kablegramą nuo Maksimo Litvinovo, Tarybų atstovo Estonijoje, kurioje pareiškiamas:

“Garlaisvis ‘Baltinger’, gabenantis tam tikrą skaičių rusų, pribuvo į Revelį iš Kanados, bet, atsižvelgiant į neįsileidimą Rusijon, turėjo grįžti atgal su tais pasazieriais. Praneškite visiems šį perspėjimą, idant nei vienas rusas nevažiuotų į Rusiją be Tarybų vyriausybės atstovo vizavimo pasporto.”

Lai šis faktas būna pamoka kitiems darbininkams.

SAKOMA, TROCKIS SERGAS.

Tačiau tikėti tam daug negalima, nes žinių agentūros tokius dalykus dažnai prasimano.

Ryga, Latvija, 19 d. gegužės. — Informacijos, gautos čionais skelbia, kad Leonas Trockis, Tarybų valdžios liaudies karo komisaras, serga vėžio liga. Jis, esą randasi sanatorijoje, arti Maskvos.

Mysteriskas dalykas: perieitomis dienomis buvo skelbiama, kad šisai revoliucijos žvaigždė, su Krylenko, buvo iškeliaavęs į Afganistano frontą. Pagaliau nei vienas Maskvos laikraštis nepamini apie jojo ligą.

Gal tai bus tik prasimanymas.

JAPONIJOJ NERAMU.

900 streikininkų kovėsi su 200 policmanų; 34 sužeista.

Honolulu, 18 d. gegužės. — Osaka mieste, Japonijoje, streikuoja elektros darbininkai. Šiomis dienomis tie darbininkai turėjo mūšį su policija. 900 streikininkų, tarsi liūtai, ėmėsi su 200 policmanų. Apie tai gavo žinių iš Tokio čionai išėinantis japonų laikraštis, “Nippon Jiji”.

20 streikininkų ir 14 policmanų tapo sužeista. Darbininkai apskelbė tąjį streiką delei ekonominių ir darbo sąlygų.

LINKSMA ŽINIA “MŪN- ŠAINIERIAMS”.

Washingtonas, 19 d. gegužės. — Finansų ministris, Mellon, skelbia, kad val-

MASKVOS SOVIETAS JAU LAIKO SAVO SESIJAS

73 Nuošimčiai Yra Komunistų, 0 25 Nuoš. — Bepartyvių

Bepartyviai atstovai remia komunistus.

Maskva, 13 d. gegužės (suvėluota). — Šiandien prasidėjo sesijos naujo Maskvos sovieto. Jame yra išrinkta 2,115 atstovų. Jie dalinasi šitaip: 73 nuošimčiai yra komunistų, 25 nuoš. bepartyvių ir 2 nuošimčiai iš bolševikams priešingų partijų. Pastarieji dalinasi šitaip: 12 menševikų, 6 kairiojo sparno socialrevoliucionierių, vienas socialliaudininkų Černovo frakcijos ir 5 anarchistai.

Kalbėdamas apie šio sovieto sudėtį, laikraštis “Kommunistinis Darbas”, sako, jog viskas rodo, kad jame bus pažiau ginčų, o daugiau produktyvino darbo. Darbininkų klėsos reikalai užims svarbiausią vietą šioje taryboje.

Prisirengimui atidaryti šios tarybos posėdžius, komunistinė didžiuma turėjo savo konferenciją vakar. kurioje draugas Kamenevas patiekė programą, kas reikalinga bus nuveikti. Svarbiausi reikalai yra: vidurinė ir išlaikinė Rusijos padėtis, maisto klausimas

džia paliuosuojanti daug prohibicijos vykintojų. Tas daroma todėl, kad nėra pinigų kuomi apmokėti jiems algų.

Labai daug tų “darbuotojų” bus priversti padūti be darbo nors per tris mėnesius, iki kongresas nuskirs tam tikrą sumą pinigų apmokėjimui jiems mokesčių.

ŽYDAI SMERKIA FORDĄ

Mat, pastarasis yra aršus jų priešininkas.

Atlantic City, N.J., 19 d. gegužės. — Independent Order of B'rrth Abraham konvencijoje, kurios posėdžiai tęsiasi čionai, priimta aštri rezoliucija, smerkianti Henry Fordą, automobilijų karalių, kuris yra aštrus žydų priešininkas.

Taipgi imigracijos klausimu priimta rezoliucija ir pasiūsta Hardingui. Joje prašoma prezidento vetuoti (atmesti) neseniai perleistą per senatą varžantį imigraciję billių.

NUMIRĖ EX-SEKRE- TORIUS.

Washington, 19 d. gegužės. — Franklin K. Lane, Wilsono laikais buvęs vi-

Maskvoje, kova su ligomis ir priėmimas nepartyvių atstovų į veikiančiuosius komitetus.

Atstovas Sacharovas, atstovaujantis nepartyvius, pareiškė, kad visi nepartyviai yra pasirošę dirbti sykiu su komunistais ir jis prašė, kad iš jų būtų išleista į veikiančią komitetą atsakanti atstovybė. Konferencija sutiko įsileisti 17 nepartyvių atstovų.

Toliaus buvo išduota raportai iš visos respublikos agrarinio veikimo. Pasirodo, kad visur dirbama labai pavyzdinai ir visos šalies ūkis žymiais žingsniais eina pirmyn.

Šiais metais visos Rusijos spēkos bus sukongruot atsteigimui karo išgriauti gelžkelių, ir pakėlimui ūkie. Tas reiškia, kad Rusija galės prasalinti bado pavojus kurie jai grasino pastaraisiais keliais metais. Si vasara tai bus pirma vasara ramaus darbo, pirma vasara, kurioje geriausios respublikos spēkos dirbs produktyvų darbą, bet nevargs karo frontuose.

Visos federacinės tarybų respublikos įjegos yra įtemptos atstatymo darbu, rektorium, numirė vakar Rochesteryj, Minn.

VYRIAUSIAS TEISĖJAS MIRS BILE MINUTĄ.

Washingtonas, 19 d. gegužės. — Vyriausias Jungtinių Valstijų augščiausiojo teismo teisėjas, White, sunkiai sergas ir jojo mirties laukiama bile minutą.

IŠ LIETUVOS

(Iš Lietuvos laikraščių)

Kalvarija. — Praėjusiais metais vasarą ūkininkai mokėjo dieni, duodami valgi, vyrams 10 rublių, moterims 6-7 rublius, dvaruose gi vengdavo mokėti pinigais. Atlygindavo šienu, žabais, bulvių sėjimu. Už šieno vežimą vienu arkliau reikėjo eiti 10 vyrų dienų savo valgiu, už bulvių pūdo sėjimą 10-12 moteriškų dienų arba 6-8 vyriškas, už žabų vežimą pora arkliau — 4 vyrų dienas, už porą arkliau vienai dienai — 10 vyrų dienų. Darbą galima tik vasarą gauti, kitu gi laiku jo nėra. Bernams pirmos rūšies praėjusiais metais mokėta 800 rb., šiais gi metais mokama iki 1,000 rub. Niėkas iš darbininkų netiki buožių žemės reformai. Beveik visi laukią ko kito.

THE LITHUANIAN DAILY LAISVĖ

Published by Lithuanian Co-operative Publishing Society, Inc. Every day, except Sunday, at 455 Grand St., Brooklyn, N. Y. Telephone Stagg 8878.

Yearly subscription rates in U. S. \$7.00; foreign countries — \$9.00.

Entered as second class matter March 11, 1914, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under act of March 3, 1879.

Dienraštis "Laisvė" ir Jo Rolė Visuomenės Gyvenime

Daleiskime ant vienos tik minutės, kad "Laisvė" turėtų sustotiėjusi.

Koks džiaugsmas apimtų tuomet smalavirius, klerikalus ir tautininkus! Koks džiaugsmingas "aleliuja" pasklidų ore. Bet kaip didis nusiminimas kiltų tarpe tų draugų, kuriuos metai širdingiausio draugiškumo rišo su miela jiems "Laisvute".

Neusigąskite, draugai. "Laisvė" nežus. Mes tik palyginimą, tik daleidimą darome. Ant kiek "Laisvė" myli jos draugai, ant tiek neapkenčia ją jos priešai. Su ja jie turi skaityties, kaip su labai stambia mūsų gyvenime pajiega. Paimkite, paveizdan, tuos laikraščius, apie kuriuos susispietę Bagočiai, Neviackai, Grigaičiai. Juk jie be atvangos, be mažiausio susiturėjimo šmeizija "Laisvė", keikia ją, niekina ją. Ak, kaip lengvai jie atsidastų, jeigu "Laisvės" nebūtų. Tuomet Grigo-Micheliams prasidėtų amžinų "komišenų" gyvenimas.

Jeigu "Laisvė" įtekmes neturėtų, tuomet priešai su ja visiškai nesiskaitytų. Bet jie žino, kad "Laisvė" skaito tūkstančiai žmonių, jie žino, kad minios myli "Laisvė", jie žino, kad "Laisvė" yra plačiosios darbo liaudies laikraštis. Štai kodėl "Laisvė" yra jiems taip pavojinga. Savo gyvenime mes turėjome linksmų ir liūdnu vandenų. Mes matėme ir šiltą ir šaltą.

Atsimeinat, draugai, kaip "Laisvė" iš savitraščio ir to du-kart į savaitę einančių laikraščių.

Mes darėm tuomet revoliuciją, mes drįsom, mes rizikavom, nors laisviečiai tuomet buvo ubagai. Ir mes silalėm ant vandens paviršiaus.

Atsimeinat, kaip 1914 metais mes padarėm "Laisvė" dvigubai didesne. Mes vėl rizikavom nes žinojom, kad darbo minios mes neapleis.

Atsimeinat, kaip rudens 1915 metų mes pradėjom leisti "Laisvė" dienraščiu ir dar drūčiau, dar ankščiau susirišom su darbininkų visuomene.

Kasoj pinigų nebuvo; mes patyrimo neturėjome, nes prie dienraščių nebuvom dirbę. Juodvarniai iš desinišios pusės įvairių grigo-michelių lūpom pranašavo mums smertį ir sakė, kad "Laisvė" apgaudinėjanti visuomenę, nes jiniai negalės išsilaikyti dienraščiu.

O ka, keno buvo viršus? Jau greit bus du metai, kaip "Laisvė" laikosi dienraščiu, ne tik laikosi, bet povaliai žengia prie šešiapuslapinio dienraščio.

Kuomet juodvarnių pranašavimai vėlniop nuėjo, tuomet, kaip, veikiausiai, atsimeinat, jie paleido paskalų apie šnipus, būk tai dirbančius "Laisvėje", tuomet, susidėję su tūlais aidoblistais, jie pradėjo denuncijuoti mus valdžiai. Nėra tos šunybės, kurią jie nebūtų pavartoję prieš mus.

O vistiek, dienraštis kaip ėjo, taip tebeina, keldamas sąmonę darbininkų žmonių, pridodamas jiems tipą, sągumą, didindamas jų ištikėjimą savo pajiegom.

Atsižvelgę savo praeitin, mes nematom jokio juodo darbo, dėl kurio mums prisieitų rausti. Mes dirbom dorai ir dirbom daug. Mes atlikom savo priedermę, kaip mums liepė darbininkiška sąžinė.

Bet nemislykite, kad mūsų priešai nušilo, nusiramino. Jie šnabžda ir kužda, jie kanda iš pasalų, jie varinėja prieš mus bjauriausias intrigas. Jie paleido naujų paskalų, kad "Laisvė" bankrutysianti, kad ji turinti deficito.

Tai melas, draugai. "Laisvė" nebankrutys. Ji neduoda deficito. Jokiam bendrovės dalininkui neprisiejo nei cento pridėti deficitui padengti, nes deficito nėra. Mes galime dar pasigirti, kad mūsų skolų suma, kuri buvo gana stambi, kada mes pradėjom dienraštį leisti, kuomet mes naują presą pirkom — ta skolų suma eina mažyn. Mes povaliai atsilyginam su skolninkais.

Bet mums svarbu, visiems susipratusiems darbininkams yra svarbu, kad "Laisvė" dar geriau sektųsi, kad jai nereikėtų bijoties ir juodesnių dienų, kad ji visas skolas išmokėtų, kad ji greičiau pavirstų šešių puslapių laikraščiu, kad ji galėtų daugiau literatūros išleisti.

Nereik laukti, kol ateis bėda. Reikia išanksto turėti "zopostą", reikia išanksto apsidausti, apsisarvuoti. Mums sekasi neblogiausiai, bet mes žinom ir jūs, draugai skaitytojai, žinot, kad idealinis darbininkų dienraštis turi būti tobulesnis ir didesnis, negu "Laisvė". Mes turime siekti to, mes turime eiti prie to. Mes turim auginti savo spēkas, kad atsiekti dar didesnio idealo.

Atsiminkite, draugai, kad mūsų darbas yra dalelė didžio tarptautinio darbininkų darbo. O tam darbiui atlikti reikia didžiųjų pajiegu, reikia didžio darbštumo.

Mūs remia darbininkai, bet su mumis aktyviai kovoja buržuai ir jų uodegos. Biznis jų rankose ir jie mus tuo žvilgsniu.

APŽVALGA

NUSIRAMINKITE, NE PROVOKACIJA.

Kauno "Lietuva" N78 perspausdino iš "Laisvės" laišką, kuris buvo atsiustas iš Lietuvos. Tame laiške buvo išvedžiojama, kad Lietuvoje greitu laiku gali įsikurti Tarybų valdžia ir kad gyventojai nėra užganėdinti dabartine Lietuvos valdžia. "Lietuva", perspausdinus tų laišką, pirmiausiai dar paabejoja, ar ėia nebūsianti tik provokacija, bet paskui drožia didelausį "demokratinį" pamokslą ir net su kelionis evangelijomis. Štai ištraukos iš tų evangelijų:

"Kam naudinga Sovietų tvarka Lietuvoje? Pirmiausiai plėšikams ir vagiams ir tai tik keliems metams, nes kaip nebus kas plėšti, tai ir tokiems reikės bėgti iš Sovietų valstybės kitur, kaip dabar jau jie ir daro, skubiai besikraustydami iš Sovietų Rusijos. Tokių elementų jau priėję ir Lietuvon. Juk rė paslapis, kad Rusijos auksas, platina, briliantai, deimantai ir kitos brangenybės jau išgabentos į Europos bankų geležines spintas. Su Rusija jau apsidirbta. Jieškoma naujų šalių, kur tokį darbą galima būtų varyti. Tai viena bolševikinių darbininkų rūšių, kuri tikis iš Sovietų tvarkos sau naudoti."

Toliaus ve kas režiamas:

"Ar gali bolševikai paimti valdžią Lietuvoje? Jei būtų parėmimo iš šalies, tad gal ir gali, bet iš vidaus, be kontraktų su sovietiniais kaimynais, tokiai perversmas Lietuvoje, rodos, negalimas — neišsilaikytų nė 2 mėnesiu.

"Valdžia žmonių rankose. Visuotini rinkimai į Seimą davė kokiems 2 metams tokią valdžią, ateis kitas Seimas — gal bus kita valdžia. Jei gaus naujam Seime bolševikai daugumą, tada ramiu keliu, be kraujo liejimo, galės jie imti valdžią į savo rankas. Niekas to jiems nedraus.

"Dar reikia visiems kritiškai atsiminti, kad valdžios sunku dabar būti ir ministeriai neturi didelio noro ministeriauti ir laukia, kas juos pakeistų. Taip pas mus, taip ir kitur.

"Kas nori ilgų karų, tegu dedas su bolševikais ir prieš nepriklausomą Lietuvą. Kas nori ramaus darbo, tegu eina drauge su Nepriklausoma Lietuva! Ir žinoma, tokie esamosios Lietuvos valdžios šmeizimai ir bjaurėjimai nei už vieną skatiką niekam naudos nepadarys ir tai valdžiai nei kiek nepakenks."

Ar matote, kokie gerilietuvoje "demokratija",

Mes niekad negalėsime gauti tiek apskelbimų, kiek gauna mūsų priešų laikraščiai. Pačios turtingosios firmos mus boikotuoja, tai yra, mus boikotuoja tos firmos, kurios riebiausiai apmoka už skelbimus.

Ar žinote, draugai, kad tai reiškia tūkstančius dolerių?

Bet darbininkų laikraštis negali eiti pas kapitalistus pasiekti išmaldos.

Mūsų priešai turi pilną laisvę agituoti, rengti prakalbas. Parsidavėlių inteligentų netrūksta. Gi kairysis darbininkų sparnas dabar negali taip tankiai daryti parengimus, kaip tai būdavo seniau. Mums ir gerų kalbėtojų trūksta. Mūsų agitacija per prakalbas pusėtinai susimazino.

Tai taip-pat atsiliepia ant darbininkų laikraščio. Ir to dalyko niekuomet nereikia užmiršti.

Apie mūsų priešų laikraščius susispietę turčiai. Desėtkas tūkstančių jiems ne pinigas. Chicago kunių dienraščių kunigai ir palaiko savo aukomis.

Darbininkų dienraščio skaitytojai nėra turčiai. Kapitalizmo aitvaras jam pinigų nebeneša. Darbininkų dienraštis turi laikyties keliolikos dolerių prenumerata.

Mūsų priešų laikraščiai platinasi ir Lietuvoje. Būžiu valdoman kraštan jiems atviras kelias. Mums gi kelias Lietuvon uždarytas. Mes jau ten prenumeratorių negausim.

Mes ėia tik kelis palyginimus padarėm, o galėtume jų daug daugiau padaryti.

Buržuazinė visuomenė tikram darbininkų laikraščiu be galo sunku. Jo vedėjam reikia amžinai sukti galva, kad sudurti galą su galu.

Šaltinis kapitalistinės spaudos gvyavimo yra didieji bizniai, riebus skelbimai, įvairios agentūros, pagaliaus, pačios gyvenimo sąlygos jai palankios.

Šaltinis darbininkų laikraščio gvyavimo — visų pirmiausiai yra užuojauta darbininkų žmonių, jų entuziazmas, jų keliolikos dolerių prenumerata.

Draugai "Laisvės" skaitytojai, niekuomet nepaleiskit iš akių šių faktų. Mes neturime su jumis jokių sekretų. Mes kalbamės atvirai. Jūs turite teisės viską žinoti apie mūsų stovį, apie mūsų padėtį, nes jūs užaugintoji ir jūsų palaikoma "Laisvė" yra dalis jūsų kūno, yra dalis jūsų kraujo. Todėl jūs užduotis, kad "Laisvė" labiausiai išsiplatintų tarpe darbininkų, jūs užduotis, kad kiekviename kampelyje "Laisvė" būtų pardavinėjama, kad kiekviename kampelyje būtų renkama prenumerata. Jūs, draugai, tą galite padaryti, tik pasidarbukite!

Lietuvoje yra visuotinas balsavimas, todėl jūs, komunistai, galite be kraujo praliejimo paimti valdžią į savo rankas, tik dalyvaukite rinkimuose. Protingai pasakyta! Bet ar komunistai Lietuvoje legalizuoti? Ar jie gali dalyvauti rinkimuose ir pastatyti savo kandidatus?

Į tai "Lietuvos" vedėjai atsako viršutinėje citatoje, kad komunistai vagys, žmogžudžiai ir kitokie nenaudėliai, kuriems, žinoma, Lietuvoje negali būti vietos. Tai toks "Lietuvos" pamokslas ir tokios evangelijos.

IŠ DARBININKŲ JUDEJIMO

Italija.

Italijos Soc. Partija, kaip žinoma, išvartyta iš Komunistinio Internacionalo. Jiniai apeluoja į III Internacionalo pildomąjį komitetą ir jai pavelyta atsiųsti savo delegaciją į būsiantį suvažiavimą. Klausimas apie Italijos Socialistų Partiją yra pastatytas suvažiavimo dienotvarkin.

Rymo dienraštis "Avanti" garsina laišką pildomojo komiteto Komunistinio Internacionalo. Paduodame to laiško ištrauką.

"Mes siūlom, kad delegacija Italijos Soc. Partijos būtų pilnateisė, kad ji turėtų pilną galią priimti ar atmesti sąlygas.

"Mes siūlom, kad delegacijos sąstatai įeitytų ne tik nariai centralio komiteto Italijos Socialistų Partijos, bet taip-pat ir atstovai tvirčiausių lokaliųjų organizacijų ir, jeigu tik galima, kad vietos organizacijos turėtų delegacijosje kuodaugiausiai savo atstovų.

"Mes dar kartą pabrėžiam savo fundamentalį principą, kad Turati-Modigliani reformistinė frakcija turi būti kuogreičiausiai išmesta iš Komunistinio Internacionalo. Todėl mes kviečiam Italijos Socialistų Partiją atsiųsti mums aišką raštiską užreiskimą, ar ji ir dabar dar spirsiasi, kad viršui suminėta frakcija gali ir turi įeiti Komunistinio Internacionalan.

"Mes įsakom savo sekretoriui pasiųsti atvirą laišką nariams Italijos Socialistų Partijos su kritika partijos taktikos ir atspausdinti jį keturiuose kalbose. Tą laišką, sykiu su pranešimu mūsų įgaliotinio Italijoje d. Niccolini, išsiuntinėt visoms partijoms, prigulinčioms prie Komunistinio Internacionalo.

"Šia proga naudodamės pildomasai komitetas siunčia savo brolišką pasiūlykimą Italijos Komunistų Partijai."

Šis laiškas rodo, kad Komunistinio Internacionalo vadai dar nevisiškai pamojo ranka ant Italijos Socialistų Partijos. Matyt, norima susisiekti su tos partijos miniom per galvas tolių žmonių, kaip Serrati; norima turėti reikalą su vietos organizacijom.

A. V.

tija, veikiausiai, prisieis elgties taip, kaip 1920 m. buvo elgiamasi su Vokietijos neprigulmiečiais, tai yra atskirt revoliucinius ir potencialiai revoliucinius elementus nuo elementų oportunistinių ir potencialiai oportunistinių.

Pietų Afrika.

Iš Johannesburgo praneša "N. Y. Call'ui", kad Velykų nedėdienį tame mieste įvyko Pietų Afrikos socialistinių organizacijų suvažiavimas. Iš viso suvažiavimo dalyvavo atstovai nuo penkių socialistinių organizacijų.

Diskusuoti, kalbėtasi ir tartasi apie įsteigimą Sovietų Komunistų Partijos. Delegatai sutiko su Maskvos išlygomis.

Dabar konferencijos tariamai turės bus apsvarstyti visais nariais ir po to bus steigama partija.

Reikia pažymėti, kad pietų Afrikoje jau yra viena organizacija, jau susijungusi su Komunistiniu Internacionalu — tai būtent Internacionale Socialistų Lyga Pietų Afrikoje. Jinai yra, betgi, pusėtinai silpna. Jos organu yra "The International".

Toji lyga yra pasiuntus du delegatu į trečiąjį suvažiavimą Komunistinio Internacionalo.

Maskva rengiasi.

Maskva jau pradėjo rengtis prie trečio suvažiavimo Komunistinio Internacionalo. Suvažiavimas įvyks 3 d. birželio.

Po suvažiavimo Komunistų Internacionalo tuojaus įvyks suvažiavimas raudonųjų trade-unijų, Jaunųjų Komunistų tarptautinės ir Rytų Šalių moterų suvažiavimas.

Amerika.

Korespondentas New Yorko "Herald" praneša, jog L. W. W. suvažiavime Chicagoje dalyvavo 35 delegatai, kurie atstovavo tik 12,000 narių. Jisai pranešauja, kad I.W.W. organizacija visiškai susilpnėjo ir nebėra jau joks faktorius Amerikos darbininkų gyvenime.

Kad I. W. W. organizacija galėjo kiek-tiek susilpnėti, tai tiesa, bet ji atsigaus dar. Beveik visi žymesni žmonės I.W.W. sėdi kalėjimuose. "Organizacijos smegenys yra kalėjime" — pasakė Thomas Connors, organizatorius laukų darbininkų.

Korespondentas N.Y. "Herald'o" stengiasi įkalbėti, kad Haywoodo "pabėgimas" labai užkenkęs organizacijai. Bet I.W.W. nariai, veikiausiai, žino, kad Haywoodas anaipol nėra pabėgęs. Jo kelionė Maskvon ir galimas I.W.W. prisidėjimas prie raudonųjų unijų Internacionalo gali žymiai sustiprinti uniją.

Rusija.

Rusijos Komunistų Partija šiūomi laiku turi jau 705,000 narių.

Ukrainos sovietų delegatų penktasai suvažiavimas nusprendė duoti amnistiją visiems tiems, kurie laikė

pliečių karo pabėgę ir raiuos.

Vokietija.

Berlynas. — Komunistai pradėjo labai smarkiai buoties metalistų unijų, kuri yra bene stipriausia visų unijų, nes turi pusantro milijono narių.

Generalė unijos valdžia neseniai priėmė rezoluciją, persergėdama narius "raudonojo pavojumi". Unijos ėinovininkai tvirtina būsiai komunistai nori griauti uniją. Žinoma, teisybės, tai nieko geresnio nėra. Komunistai ne graunija uniją rengiasi, bet išriauti ją.

Nekuriuose miestuose komunistai jau turi savim trečdalį narių. Tarp ra Hamberge.

Lenkija.

Ligi karo, kaip rašo "Ligi jer Porany", Lenkijos pramonėje dirbo apie du milijonai darbininkų. Šiuo metu ku lenkų pramonėje užtik tik dešimta to skaičiaus darlis. Daugybė darbininkų kareiviauja.

Valdžia negali demobilizuoti kareivių, nes jiems maistų. Kareiviuose pramonėje avantiūrizmo dvasia. Pasidirbo tipas kareivio-pasteko, kuriam by tik karavim by tik plėsimu verstis.

Liberalai ir kiti buržuaziniai ideologai pradėjo agituoti, kad reikia iš demobilizuoti kareivius, nes tik demobilizuoti kareivius, nes tik demobilizuoti kareivius, nes tik demobilizuoti kareivius.

Latvija.

Gelžkelininkų profesijos sąjungos bute uždaroma skaityti referatai.

Uždaryta buveinė transporto darbininkų. Unijos nariai negali susirinkti tarties savo reikalais.

Pašto, telegrafo ir telefonų tarnautojai įteikė valdžiai visą eilę ekonominių reikalavimų. Jeigu reikalavimai nebus išpildyti, tarnautojai grąsina streiku.

Rygos uoste apie vidur balandžio prasidėjo deklankų streikas.

Liepojuje pasibaigė streikas elektrinės stoties darbininkų. Jiems pakelta mekesnis ant 50%.

Nuo 15 d. balandžio visų Latvijos gelžkelių įvykta karo stovis. Vidaus dalykų ministeris Bergas sakė, kad tai yra būtina reikalinga "valstybės saugumui" tikslais.

Šios žinios rodo, kad Latvijos darbininkai pusėtinai gerai kruta.

Šveicarija.

Ciuricho komunistų laikraštis "Kovotojas" praneša, jog Šveicarijos federalinė taryba paskelbė naują įstatymą prieš komunistinę agitaciją. Baudžiama bus visi tie asmenys, kurie kaimiškuose miestuose ir kaimuose sklaidžia minios kenkiamąją propagandą "žodžių, paveiksiais ir raštu."

Ciuricho laikraštis apie įstatymą sako: "Nereikia nei aiškinti, kad mes, komunistai, nesiliausime veiks, nesiliausime savo propagandą. Mes spjausime ant to įstatymo"

Z. ANGARIETIS.
PARYŽIAUS KOMUNA

(Pabaiga.)
2. KOMUNOS POLITIKA.
Nors aišku buvo, kad Komuną nus nuo galingesnio buržuazijos ginklo, bet visgi kai kurie netikusieji Komunos politikos žingsniai priskubino darbininkų pralaimėjimą. Jau mes minėjom apie banką, apie ceremonijas su reakcionieriais. Tiesa, kada jau striuka buvo, Komuna išleido dekretą apie užstovus. Tai buvo beviltinumo dekretas. Apie tai visai teisingai taip rašė A. Tiurlianas: "Kiek vėliau Komuna išleido savo dekretą apie užstovus, bet kiek labiau būtų naudinga, jei, vieton to, kad paimti pavienius žmones, ištikrųjų, Tjerui ir Tautos Susirinkimui visai nebrangius, Komuna būtų užgrobusi į savo rankas tokias pinigines įstaigas, kaip bankas, taupomos kasos, išdas, valstybės turtai. Tai būtų smūgis į širdį ir Tjerui, ir Tautos Susirinkimui. Tai buvo didžiausia Komunos klaida, kaip pripažino ir jos priešai". O tuomet Paryžių buvo 3,320 milijonų frankų buržujų pinigų!

Ir su užstovais Komunai nepasisekė. Visi geresnieji jau buvo pabėgę. Pervėlai susigriebė. Tiesa, buvo suimti, Paryžiaus arciyvskūpas Darbus, jo vikaras Lagardas, šv. Madlenos bažnyčios kunigas Duigerri, apeliacijos teismo prezidentas, Bonžanas, finansistas Žekeras ir keli jezuitai. Bet katalikų dvaisiškiya, popiežiui ištikimioji, net norėjo, kad paryžiečiai nužudytų ir šv. Trečią, kuriam buvo atsišvierti nuo Rymo.

Bevo dar išleistas dekretas apie represijas, jei versaliečiai nenustos žudę darbininkus. Bet dekretas pasiliko tik tuščias grasinimas. "Versaliečiai", — rašė B. Baksas, — "tęsė su šaltu krauju savo žudynes nelaisvių, o Komuna nedarė jokių represijų".

Tame gi laike, kada ėjo aštrūs mūšiai miesto pakraščiuose, Komuna dar vis kalbėjo apie susitaikymą. Tjeras gi nenorėjo kalbėti net apie pertaiką.

3. KOMUNOS TVERYBA IR JOS SILPNUMAS.

Komuna ėmėsi ir tvėrimo darbo. Ir čionai jautėsi prityrimo stoka, silpnumas ir buržuazinio samprotavimo intaka. Nors toji tvėryba mums pamokanti, bet visgi ir ji ne visuomet prisidėdavo prie darbininkų jėgų stiprinimo.

Komuna išskyrė visą eilę komisijų: mitybos, municipaliteto departamentą, finansų, karo, visuomenės apsaugos, justicijos, užsienio reikalų, švietimo ir darbo.

Mitybos komisija veikė be kliūčių iki paskutinių dienų balandžio, kada Tjeras uždarė visus kelius į Paryžių.

Municipaliteto departamentas paėmė į savo rankas visas miesto įstaigas: krasą, telegrafą, oficialę spaudą, ligonbučius, pinigų dirbtuvę. Visi "vyresnieji" valdininkai buvo pabėgę, ir šis departamentas turėjo daug darbo, kol viską šiaip-taip sustvarkė. Jis kartu pakėlė algą tarnautojams ir sutrumpino darbo laiką.

Visas augščiausias vietas užėmė darbininkai: Kamelina paimė pinigų dirbtuvę, Freljaras

ligonbučius, Žurdas, — finansus ir t.t.

Komuna gerai veikė, kada rūpinosi pagerinti darbininkų būvį, kada tvarkė buržuazijos paliktas įstaigas, bet tuoj trukdavo jai energijos, ir griežtumo, tuoj ji įsiekdavo teisėtvarkos kelio, jei susidurdavo su buržuazija ir kitais darbininkų priešais. Pavyzdžiui, katalikų vienuolyne, Pikpuise buvo rasti yisoki kankinimo įrankiai, klėtos su moterimis, baisiausiame padėjime, galvos kiaušai su viplaukais ir kiti dalykai, aiškiai rodantieji, kad tame vienuolyne laikosi prasiradėlių ir žmogžudžių lizdas. Ir už tą viską vienuolės buvo tik perkeltos į kitą vienuolyną.

Del tos griežtumo stokos B. Baksas rašė: "Komunos dekretų nieks nepildė. Laikraščius, uždraustus iš ryto, leido pardavinėti vakare. Tik vieno dalyko neužmiršo šitas policijos departamentas, kaip ir visas judėjimas: humaniško ir vadinamojo krikščioniškojo prisakymo — darykti gero neapkenčiantiems ir persekiojantiems jus". Ir iš tikro, Komuna net materialiai paturėjo šeimynas, kurie kovoję prieš komuną. O kada vienas policijos komisaras konfliktavo pinigus pas areštuotą G. Šodė, už sausio 22 d. paliepiamus šaudyti į minia, tai justicijos komisija atstatė jį nuo vietos. Toliau, justicijos delegacija sudarė komisiją, idant ji nuodugniai peržiūrėtų, už ką laikomi kontr-revoliucionieriai kalėjimuose. Justicijai labai rūpėjo, kad koks buržuazas netupėtų be kaltės.

Iš visų komisijų daugiausiai nuveikė darbo komisija. Ji rinko medžiagą apie darbo padėjimą. Ji patarė gražinti vekselius ir užstatus biednuomenėi, uždaryti paskolos kasas, nes jau rūpėjo vieton paskolų suteikti tikrą pagelbą visiems nedarbiams. Komuna taip ir padarė. Toliau, komisija uždraudė nakties darbą kepejams ir panaikino visas pinigines bausmes, uždėtas ant darbininkų. Jai pareikalavus, Komuna nutarė konfiskuoti visus neveikiančius fabrikus ir dirbtuves, kad panaudoti juos kooperatyviniu būdu. Tai buvo pirmas žingsnis, idant atimti (ekspropriuoti) kapitalistų klekos turtą.

Pagalios, visame mieste buvo didžiausia tvarka, plėšimai ir vagystės beveik liovėsi. Tėnai, kur seniau naktį buvo pavojinga išeiti ant gatvės, dabar drąsiai buvo galima vaikščioti. Daug bažnyčių, į kurias perstojo vaikščioti dievobaimingi žmonės, virto viešų susirinkimų namais. Tjuljeris (Paryžiaus rumas) liko vieša koncertų sale liaudžiai.

Ir visgi to visko neįsteko, kad rimtai kovoti su darbininkų priešais; ir visgi tas viskas jau negalėjo išgelbėti Paryžiaus, jei anksčiau buvo leista buržuazijai ir valdžiai pabėgti, jei vieton seniau greito užpuolimo ant dar silpnųjų versaliečių, ėjo mėginimai vesti derybas su jais.

4. VERSALIEČIAI PASIRODO PARYŽIUIJE.

Gegužės mėn. Komunos dalykai smarkiai pablogėjo. Daug vietų, net nekurie vartai, pasiliko be apsaugos. O tuo tarpu versaliečiai vis spaudė ir spaudė. Net nuolatinė kanonada neveikė prigulinčiai į paryžiečius, kad rimtai imti gynimosi. Versaliečiai jau veržiasi į miestą. Jie paima S. Klu vartus. Išgirdęs apie tai Dombrovskis praneša Komunai, o Komuna visgi dar nesigriebia rimtų žingsnių. Priešingai, Komunos nariai išsiskirsto, kad daugiau nesusižinkti. Revoliucinis Paryžius pasilieka be centro.

5. "KOMUNA ARBA MIRTIS".

Visa komunarų drąsa nieko negelbėjo. Per daug galingas buvo priešas. Bet paryžiečiams kėlo išėjimo jau nebebuvo, kaip drąsiai miri.

Reikėjo organizuoti trijų svarbiausių strategijos vietų — Monmartro, Trokadero ir Pantheon — apsaugojimą, bet vieton to buvo didžiausia netvarka. Seniau gi susitvėręs Visuomenės Apsaugojimo Komitetas nustojė galvos.

Gvardijoj prasidėjo dar didesnė netvarka. Daugelis metė frontą su riksmu: "Dabar ant barikadų! Kiekvienas į savo apskritį!" Jokios disciplinos nebeliko. Aficerius ir kitus, pasiūstus su svarbiais reikalais, prispirdavo statyti barikadas, ir neuduodavo jiems pildyti jų svarbias peregias.

Anri Priudonas, palikdamas 28 d. gegužės karo departamentą butą, užmiršta tenai sunaikinti oficialius dokumentus, delko vėliau buvo nuteista miriopa ir ištrėmimui tūkstančiai žmonių. Barikadas gi statė įvairiose kvartaluose be jokios sistemos. Panedėlyj (22 d. gegužės) versaliečiai paėmė Trokadero; Panteonas ir Monmartras dar laikėsi. Monmartras buvo gana stiprus ir priedero gynimosi jis ilgai būtų galėjęs laikytis.

Negalima pasakyti, kad buvo stoka drąsos. Priešingai, drąsos buvo daug, tik trūko tvarkos. Net moterys ir vaikai stovėjo į kovotojų eiles. Į trumpą laiką surinko daugiau 10,000 moterų. "Jos organizuoja", — rašė A. Tiurlianas, — "karo lauko ligonbučius, eina į kovą pirmose eilėse. Tūkstančiai vaikų prisideda prie federalistų" (tai vadinosi paryžiečiai), suteikia daug pagelbos su graudingu didvyriškumu ir mušasi, kaip liutai".

O įsiveržusieji į Paryžių versaliečiai elgiasi kaip žvėrys. Jie paima nelaisvius 50 žmonių, tarp jų moteris ir vaikus, ir visus tuojaus sušaudo.

Nestebėtinas versaliečių įniršimas ant moterų. Buvo barikados, kaip ant Blanso rinkos, kur jas gynė vien moterys. Su muštoms vienoj vietoj, jos persikelia į kitą.

"Buvo moterys", — rašė E. Vandervelde, — "kurios mirė su ginklu rankoj... šios moterys, kaip furijos, mušėsi per šitąs dienas, keršydamos už brolius, vyrus, jaunikius ir Paryžiaus gatvėse, raudonose nuo kraujo, buvo matyti kūnai darokuose, su ilgais plaukais, versaliečių kulkomis sumušti".

Kada prasidėjo barikadų statymas, dirbo visi: vyrai, moterys ir vaikai. Jie taip drąsiai gynė savo reikalus, kad tokio gynimo pasaulis dar nebuvo matęs.

6. "KOMUNARŲ DRĄSA NIEKO NEGELBĖJO."

Visa komunarų drąsa nieko negelbėjo. Per daug galingas buvo priešas. Bet paryžiečiams kėlo išėjimo jau nebebuvo, kaip drąsiai miri.

Reikėjo organizuoti trijų svarbiausių strategijos vietų — Monmartro, Trokadero ir Pantheon — apsaugojimą, bet vieton to buvo didžiausia netvarka. Seniau gi susitvėręs Visuomenės Apsaugojimo Komitetas nustojė galvos.

Reikėjo organizuoti trijų svarbiausių strategijos vietų — Monmartro, Trokadero ir Pantheon — apsaugojimą, bet vieton to buvo didžiausia netvarka. Seniau gi susitvėręs Visuomenės Apsaugojimo Komitetas nustojė galvos.

Pagalios, kada žudynės atėmė paskutinę kantrybę, paryžiečiai atsiminė apie 300 užstovus. Iš jų sušaudė tik 30. Tai negalėjo suturėti baltųjų žvėriškumo.

IV. KOMUNA NUMIRĖ.

1. BURŽUAZIJAI MAUDOSI DARBININKŲ KRAUJUOSE.

Buržuazija-laimėtoja įtaisė puotą ir liejo darbininkų kraują upėmis. Naktimis buvo girdėtis mirstančių ir sužeistų pakliuvusių į versaliečių nagus, bet tie nemainė.

Nuo didelių žudynių Senos gatvės vanduo raudonavo; taip pat gatvės ir keliai. Varnų pulkai lekiojo nuo vienu lavonų prie kitų.

Žudė be jokios tvarkos. Gana buvo pasirodyti darbininkų marškinuose, pasakyti vieną žodį užuojautos, ir tokį tuojaus laukia mirtis.

Didžiausiu budeliu buvo gal Galite. Vieną kartą jis paliepė atskirti nuo nelaisvių kelis šimtus senjų, vyrų, moterų ir vaikų ir visus sušaudyti. Pagalios, visi nelaisviai buvo surinkti į vieną ar dvi vietas, kad greičiau pabaigti su jais.

Šie masiniai žudymai tęsėsi iki 3 d. birželio. Tiesa, ir vėliau jie nesiliovė. Viso buvo nužudyta, nemažiau 30 tūkstančių nelaisvių. Kiti sako, kad nužudyta ir areštuota buvo apie 100,000 žmonių, o jų tarpe 10,000 moterų ir vaikų.

Buržuazija rėkė: "Negali būti pasigalėjimo šioms niekšams! Visi jie (darbininkai ir biednuomenė) bijosi, nes kalti! Tai paliuosuotų katoržinkų gauja!" ir tt. O ponutės vaikščiojo gatvėmis ir parasonų galais badė žaizdas, kad padidintų mirstančių skausmus ir vai-

tojimus. Kuo didesnės buvo darbininkų ir biednuomenės kančios, tuo didesnis — pony džiaugsmas.

2. KOMUNOS PAMOKA.

Komunos narys Arturas Arnu rašė: "Paryžiaus Komuna buvo daugiau, kaip sukilimas, ji buvo visai kita. Ji nebuvo tik dar revoliucija; ji buvo nauja revoliucija, nešančia savo vėliavoj savystovių ir savotišką programą". Bet "jei mes buvome sumušti, neužiūrint į prakilnius darbus, tai tas priklausio nuo aplinkybių beveik be išėjimo, kuriose mes buvome, — aplinkybių, kurias ne mes sudarėme, kurioms mes turėjome pasiduoti. Tai priklausė taigpi ir ne nuo Komunos politikos aiškumo stokos. Paryžiaus Komuna, kaip valdžios vyriausybė, tankiai laikėsi sau prieštaraujancios politikos, ir komunjū ideja, taip aiškiai nusistačiusi po 18 d. kovo, lieka vis labiau neaiškia ir vis labiau negriežta. Nespėjom mes susirinkti ir pradėti pildyti savo peregias, kaip turėjome pripažinti, kad žodžius 'Paryžiaus Komuna' pavieniai susirinkimo nariai supranta dvejopai".

Aiškumo negalėjo būti, jei nebuvo stiprios ir galingos darb. partijos, kuri tik viena galėjo priduoti aiškumo ir griežtumo Komunos politikai. K. Marksas bijojosi per ankstybos darbininkų valdžios pasirodymo, nes ji negalėjo būti ilgamažia. Ji turėjo žuti.

Del stiprios darbininkų partijos stokos Paryžiaus Komunai sunku buvo griežtai kovoti su buržuazija, nes ji nebuvo įsitikinusi, ar ras paramą plačiose miniose, ir turėjo užmiršti francūzų priežodis: "Kare, kaip kare". O B. Baksas dar priduria: "Viena iš nelaimingų viršū Komunos vadų charakterio (būdo) žymių buvo jų jautrumas prie buržuazijos visuomenės pažiūrų". B. Baksas pataria revoliucijos vadams su pamineka žiūrėti į oficialę "civilizuoto pasaulio" visuomenės dorą. Revoliucijos vadai turi užartavoti savo širdį prieš visokius buržuazijos doros "pasipiktinimus", "sujudimus" ir tt.

Be to, Paryžiaus Komunos istorija turi mus pamokinti griežčiau mušti savo priešą, suteikti jam smūgį, kada jis silpnas, ir neduoti jam sustiprėti; mokėti naudotis valdžia: areštuoti priešus, atimti nuo buržuazijos jos brangiausias turtas (bankus); laikinai užmiršti minkštumą ir išsižadėti mielaširdystės santikiuose su aršiais darbininkų priešais, jei tas minkštumas ir mielaširdystė paskui gali atimti šimtus ir tūkstančius darbininkų gyvasčių.

PARYŽIAUS KOMUNA MIRE — TEGYVUOJA VISO PASAULIO KOMUNA!

Nors daug ydų padarė Paryžiaus Komuna, nors jos neveiklumas, lėtumas, stoka griežtumo daug prisidėjo prie pralaimėjimo, bet visgi daug ko ji mus išmokino. Ji išmokino mus ne tik to, ko nereikia daryti, bet ir to, ką reikia daryti. Ji parodė mums kelia, kaip reikia griauti pony valstybę, kaip reikia eiti prie komunizmo.

MES DABAR ŽENGIAME TAIS KELIAIS, KURIAIS SENIAU ĖJO PARYŽIAUS DARBININKAI.

Mes atimam turtus nuo turčių, mes laužome valstybę-parazitą. Bet mes ne stačiai naikinam bagočių valstybę; mes kartu vieton jos kuriamo darbininkų valstybę, kur ponams ir bagočiams nėra vietos valdžioj. Darbininkų valstybėj laikinai įvedame Proletariato Diktaturą, prieš kurią dreba visas buržuazinis pasaulis. Su proletariato diktaturos pagelba galutinai naikiname kapitalo viešpatavimą. O kada nuo žemės paviršiaus bus nušluotas pony ir bagočių viešpatavimas, tuomet išnyks ir proletariato diktatura, nes jau nebeliks ant ko viešpatauti. Tuomet visas pasaulis liks viena visiems bendra komuna. Prie to mes žengiamo. Nors žuvo Paryžiaus Komuna, bet mes galime surikinti: "Tegyvuoja viso pasaulio Komuna!"

Nearijų, sugalvodamas, būk Nearijus esąs metalo fabrikantų organizacijos šnipu. Bet aš žinojau Nearijų kaipo gerą žmogų ir tokios blėdies jam nedariau."

SNIPŲ SISTEMA AMERIKOJE

II.
(Pradžia tilpo "L." No. 110
"Mano agentūros skyrins Chicagoj", — tęsė Bailin'as.
"Paliepė man sužinoti kiekvieną vyrą ir moterį mašinistų unioj, kurie yra I.W.W. nariais ir bandyti išgalvoti ką nors tokio, prieš biznio agentą G. T. Frankelj. Thompsonas bandė mane prikaltinti, kad aš diskredituočiau mašinistą T. I.

Praktiškai imant, privatiškos slaptos policijos amatas yra paremtas ant melų ir juodo listo sistemų," — sako Bailin'as.
Toliau Bailin'as savo dokumente pasakoja šitokią baiką: Viena šnipų agentura jam mokėjusi 100 dol. algos į mėnesį. (Tęsa ant 4-to pusl.)

BALTIC STATES BANK
Kapitalas \$250.000.00
S IUNCIAME PINIGUS LIETUVON perlaidomis ir kablegramais pigiausiu kursu, greitai ir teisingai. PRIMAME PINIGUS DEPOZITAMS ir mokame 4% PASAMDOME SAUGOS DĖZŪTES, \$5 metams. PARDUODAME LAIVAKORTES I LIETUVĄ ir iš Lietuvos. Keleiviams parduodame Draftus, Keleivių Čekius ir Kredito Laiškus. VISOKIAIS BANKINIAIS REIKALAIS Patarnaujame teisingai, greitai ir draugiškai. KREIPKITES I MUS — NEPASIGAILĖSITE.
BANKO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 3 val. p. p. Užsienių Skyrins atdaras kasdien nuo 9 v. ryte iki 5 val. Subatomis iki 7 val. vakare.
BALTIC STATES BANK
294 Eighth Ave., Kampas 25 gatv., New York

(Tęsa nuo 3 pusl.)

bet pagrasinus tą darbą mesti, agentura 25-kiaias dol. pakėlus...

Tą pačią dieną gavęs darbo kitoj agenturoj. Jo užduotis buvusi...

Keletą dienų vėliau, pirmosios agentūros pirmininkas, kuris...

Bailin'as po prisieka liudijo, kad Chicagos medžioklė ant "raudonųjų" buvo surengta...

gaunama nuo Chicagos pini-guocijų.

Dokumente nurodoma, kaip John J. Mithells, First National Banko prezidentas...

Kuomet Bailin'o agentura iš-girdusi apie Mithello komitetą, nieko nelaukdam...

Kuomet Bailin'as po prisieka liudijo, kad Chicagos medžioklė ant "raudonųjų" buvo surengta...

apie sutriuškinimą Suvienujų Valstijų armijos šnipams, kat-rie specializavosi į Socialistų Partiją...

Už kiekvieną tokį veikėją agentura gavusi apmokėti po 10 dol. į dieną...

Liudijimas skamba sekan-čiai: "Šita agentura nepriima pranešimų apie balius, lekeijas ir koncertus; taip-pat nepriima ir apie viešų susirinkimų tarimus, katrie atsbūna forma-liškai..."

"Nekurie šnipai savo užduo-ti atliko priderančiai, priduo-dami melagingus raportus apie "konspiraciją" ir ant to pamato prasidėjo Chicagoj pereinų metų sausio mėn. medžioklė," sako Bailin'as.

(Bus Toliaus.) Ignas.

LAISVOJI SAKYKLA

Redakcija už šiekštias mintis neatanko. Taipina muose straipsniuose taisy tik gramatiškas klaidas, nepa-lesdama sintaksiškų, kad neiškraipius originalių min-čių.

Bėgamasis laikas visas J. Butėno slapybes iškėlė į aikštę.

Kadangi dabartiniame šim-tetyje yra labai daug pasivadi-nusių darbo klešos gynėjais ar-ba darbininkiškų organizacijų nariais, kurie sakosi, kad jie visuomet eina su darbininkais ir stoja už darbininkų klešos...

Kadangi pas lietuvius nema-žai randasi tokių biznierių, tai kur tik susieina du—trys dar-bininkai—ir pradeda peštis už vadovus ir simpatikus ir t.t.

Ir štai man susitikus su kle-ro-tautininku, užkabino mane, kad tu šioks, tu toks ir t. p. Paklausus, kame dalykas, pra-sidėjo diskusijos. Ir tuoj man jis pirštu į akį, kad, būk visus darbininkų klešos vadovus už pinigus galima ešų nusivest, kur tik kas nori. Mažai ginčijus,...

Chicago, Ill. Chicago, Ill. Chicago, Ill. Pirmas Piknikas RENGIA LIETUVIŲ DARBININKŲ RATELIS Nedėlioje, 22 Gegužės-May, 1921 GARDNER'S PARK 123rd St. So. Michigan Ave., Roseland, Ill. PRADŽIA 11 VAL. RYTO IR TRAUKSIS IKI VĖLAI NAKTĮ. Gerbiamieji ir Gerbiamosios! Užprašome visus atsilankyti į šį pikniką, kur galėsite linksmai praleisti laiką gražiame parke ant tyro oro.

paprašyta faktiškų prirodymų. Ir štai pradeda prirodyti mano priešas: —Štai jūsų gerb. drg. J. Bu-butėnas, kuris sakėsi apie du me-tu ar gal mažiau atgal, kad tautininkams ir klerikalams neis daunot už \$1,000. —Sakau jam — tas teisybė. Bet toli gražu nėra prirodymų, kad jis dainavo kur nors prie-singoms sriovėms už pigesnę mokesį, kaip tūkstantis dole-rių. Mano priešas iškrapštė iš ki-

senės laiškėlį — pasiskaityk... Na, aš ir drožiu. Perskaičiau, bet vistiek netikiu. Paprašiau, kad jis man duotų tą laiškėlį iš-tirt ar tikrai Butėno rašytas. Mano oponentas sutiko ir davė man laiškėlį del persitikrinimo. Po keliolikos dienų patyriau, kad Butėno rankraštis. Ir štai kaip tas laiškėlis skamba: "Gerbiamasis! "Jūsų pakvietaimą priėmiau —ačiu. Dalyvauti Susivieniji-mo koncerte apsiimu už \$50.00

ir kelionės lėšas nuo Cleveland j abi pusi! Aš supranta, kad koncertas įvyks 3 d. April, 1921 m. Jei norėtumėt kita daryti rengtį, tai balandžio (April) visi nedėlidieniai užimti, išsi-riant 3 d., jei bent rengtumėt paprastą dieną. "Netrukdykit atsakymo; jei ilgai užtrauktumėt atsakym, galiu būti pakviestas kitur. "Su pagarba, "J. Butėnas. 1101 E. 78th St."

AURĖ.

DAINAVA

(Lietuvos poetų charakteristika, pamatuojama jų poezijos tvariniais.) (Pabaiga)

24-tam Dainavos puslapyje "Aidų Aidūžiai" antgalviu prasideda gana didelis pluoštas skambėčių rimuotųjų eilių, kurių autorium yra Faustas Kirša. Jis savo mintis eiluoja kaip individualistas poetas, daugiausiai minėdamas tikrai savo ypatą ir savo troškimus... laimės! Jisai taipgi yra atsidavęs mylėjimui merginos, ką galima spręsti iš sekančių jo eilučių:

Mano kelias — mano meilė, O siekiami — paslaptis. Mano gražų veidą šaukia Meilė, skausmas ir viltis.

Aš nešu, kas amžius siekia, Myliu saulę ir sapnus: Ji vis lydi, jie vis gražūs, Amžini draugūžiai bus.

Myliu vieną skaisčią draugę... Nežinau, ar amžinai... Tik per meilės valandėlės Duoda amžius man jina!

Kitos jo eilutės dar labiau supažindina mus su Fausto Kiršos ypatu. Šiose eilutėse jisai sa-ko:

Aš atsikvėpsiu, aš atsidusiu, Žaibus, kaip malda, širdy pagausiu; Laimingo žody paviešpatausiu Ir valandėlę per amžius būsiu. In mano širdy tu saule žiūri; Matai krutinę, kur džiangasmas kyla, Kur tavo žvilgsniai dar neapvilo, Kur mano mintys tave užbūrė.

Tik atsikvėpsiu, tik atsidusiu, Pasaulio burtus įspėt galėsiu, Sparnus išskėsiu, tave mylėsiu Ir spindulėliu giedroj pražūsiu. Tegul žaliuoja kiti vainikai Ir kitos aušros žiedus vilioja, Kiti verpetai tegul plasnoja, Kiti bus žmonės ir kanklininkai.

Matote, Faustas Kirša pabaigoje pasako nu-jaučiaus, jog jam pražūvus žaliuos kiti vainikai, ir kitos aušros žiedus vilios, kiti verpetai plasnos, kiti bus žmonės ir kanklininkai. Vienok jisai nusi-manydamas apie tokią žemės gyventojų buvei-nės permainingą, nesistengia aiškiau permatyti, jog dabar jau susipratę darbininkai vykdo gyveni-man naujos aušros žiedus, ir kad jiems yra rei-kingi Teisybė skelbiantys kanklininkai, kad jų mažai mes turime. Gal būt jis savo talentą pakin-kė buržuazijos vežiman ir nenorėdamas prasi-žengti savo viešpačiams, laikosi nuošaliai, nesirū-pina vargdienų likimu, kad tuomi pasilaikius

ilgiau "šiltoje vietelėje". O gal būt jisai be galo myli savo meryną-draugę, kad būdamas meilės entuziazme, kol kas, nepermato svarbiausių žmo-gaus uždavinių, kurie šiandien yra užvis labiau-siai reikalingi išganymui varguolių ir įsteigimui pasaulyje, laimės, taikos, brolybės ir kultūros. Pabaigoje "Aidų Aidūžių" Faustas rašo:

Man per naktį buvo liūdna, Šmėklos ardė tylą, Bet vėl rytas—lapiuos mirga, Vėl saulutė kyla.

Vėl pasveikino dainužė, Ašaros išdžiūvo, — Ar klausai manes, draugužė, Del tavęs jos žuvo!

Tavo aiškų, skambų vardą Aš minėt minėjau Ir kiekvieną tavo raidę Pasakon indėjau!

Tavo norais, savo rimais Šiandie, draugė, aš kalbu. Varstau sielą atminimais... Džiaugtis žengiamo abu!

Laimės, laimės bekrastinės Švento jausmo spinduliais Neišsemi iš krutinės, Tik galiu gyventi jais.

Trečių, iš eilės, poeta perstatau Adomą Juodąjį, kurio "Dainavoje" telpa tikrai dvi eilutės, dvi trumpos eilutės, bet jos daug pa-sako kuom yra Adomas Juodasis. Iš visų poetų Lietuvoje, man labiausiai patinka Adomas Juo-dasis. Kiek teko matyti jo raštų dar karo lai-ku, tai visur pasirodo Adomo Juodojo augštas, prakilnus troškimas patarnauti žmonijai, —pa-likti jai ką nors gero, svarbaus. Prisimenu jo e-i-lės: "Mano ankstybai aušrelei užgesus, ką nu-sinešiu į glėbį nakties?" Dabar jisai paduoda mums eiles užvardin-tas: "Duonos Kelias", kurios skamba sekančiai:

Kasdieninės duonos kelias — Tai keletis pašlo grudo, Kurs nuo sielvartų, nuo tankių ašarų [pajuodo.

Lyg apleistas, it paklydęs Šiandie prieblandoj žvalgausi, — Gal ką nauja vėjas pakučė į mano ausį.

Bet vidudienų prekyba Nuasino mano klausą: Ir girdžiu vien triukšmą nesvetingą, [sausą.

Tai prekybos apėjes, Aš vien gailėstį pasėjau Ten, kur tu grakščiai sapnus luktėnti [moki, vėjau... Pasakytą...

Kitos jo eilės, užvardintos "Kaitra", skambo taip: Mintys klajūnai Toli išlankstė,—

Gražus bijūnai Veidą nusagstė...

Padangėj gaidos Neramos klaičios— Kasos palaidos Pievoje draikos...

Akys vaikino Tamsiai sutemo— Galvą svaigino, Širdį kuteno...

Saulė matutė Spindulius svaidė: Budri žibutė Veidą nuleido...

Gėlės nurimo — Niekas nežino, Kas taip pamilo Jauną merginą.

Adomo Juodojo poezija, kaip matome, yra kur kas pažangesnė už kitų Lietuvos poetų. Ji-sai gerai žino ir aiškiai pasako, jog "kasdieni-nės duonos kelias — tai keletis pašlo grudo, kurs nuo sielvartų, nuo tankių ašarų pajūdo!" Tačiau jisai lygiai kaip ir kiti Lietuvos eilini-nkai plačiau neišguldė tokio skaudaus kasdien-i-nės duonos kelio priežastis, kurios iššaukia iš žmonių tiek sielvartų ir ašarų, kad net tasai ke-lelis pajūdo! Bet jeigu lauktume ką nors pažan-gesnio iš Lietuvos poetų, mes, kaip darbinin-kų klešos nariai, galime daugiausiai to laukti tikrai iš Adomo Juodojo. Po Adomo Juodojo eilių seka Tyrų Duktės poezija. Ji aprašinėja tikrai smulkesnius gyvi-nimo dalykelius, nei kiek nebandydama griebtis augštesnių idealų. Tegul jos charakteristika bū-na šios eilės:

Nuo saulutės spindulų Pasislėpę parugėje Bailiai skinam mėlsvus žiedus Rugagėlių, Ruginų varpas auksines Lyg svažones šilkines Braukiam sauja.

Ir tylomis, paslapčia Mes klajojame nakčia, Ruginis braidom.

Lyg saulutės spindulys Pabučiavęs mums akis Pažiūrėjo.

Ir pagūsai naktis, Lyg viliuoklė paslaptis, Jau nuskriejo.

O mes likom vienu du. Spėt minčių nebodomu — Pasakytą... Tyllai braidome rugius, Nebsidžiaugiami žledais — Nebvilioja... Etnam, miname takus

Ir išdraikom žiedelius Naktį slintus...

Dar vienos Tyrų Duktės eilės, kaip po-etę, mes matome ją tokiame geidime:

Pasiėmęs sau vamzdelį Aš išeisiu į pievelę. Tarp gėlių, tarp žolių Pakvėpuosiu vėjeliu.

Prisiskynęs sau žiedelių Aš pašvilpinsiu dainelę. Mergužėlė tad atbėgs Ir tyčiomis pasislėps, — O aš tyliai nejučioms Pabučiuosiu paslapčioms...

Sale eilių, "Dainavoje" apšiai telpa Igno Šeinius rašty prozoje. Puikiai, labai puikiai Šeinius nupiešia gamtos paveikslus, sulyginda-mas juos su žemės žmogaus gyvenimu. Galima drąsiai sakyti, jog ką didysis muzikos kompoz-i-torius Bethovenas sutvėrė muzikos melodijose, tą patį Ignas Šeinius pajiegia sutverti savo ta-lentuota plunksna. Apie jį teks kada nors vė-liau pakalbėti, kadangi šiuo tarpu mano deviza buvo padaryti peržvalgą tikrai eilių rašėjų — poetų darbuotės.

Palyginus Lietuvos poetų (kurių raštai til-po "Dainavoje") idealus ir troškimus abelnoje mintyje su Amerikos lietuvių darbininkų poetų idealais, mes matome, jog pirmieji pašvenčia savo gyvenimą studijavimui slėpinių, kuriais įs-kūrė mūsų žemė, žvaigždės atsirado danguje, ir t. t., kuomet amerikiečiai, progresyvių darbinin-kų lietuviai poetai, ima savo poezijai įkvėpimą ir savo gyvenimui tikslą iš kovos tarpe išnau-do-tojų ir išnaudojamų; jie aiškina žmonėms skir-tumą tarpė Blogo ir Gero, vesdami varguolius į laimės rytojų, į brolybės, lygybės ir laisvės ateitį. Darbininkų poetai apšiai turi temų savo poezijai; jiems nereikia gaudyti vėjus padangė-gėse, kad gauti įkvėpimo. Jie neabejoja savo nusisprendimais ir eina tiesiai šviesybės keliu, kurio lenkiasi Lietuvos poetai. Šiuo atžvilgiu, darbininkai nepageidauja tokių auksaburnių po-etų, kurie gražiai rimuoja, bet niekus dainuoja.

Aš stōju už Amerikos lietuvių darbininkų poeziją visuomet labiau, nes joje mes randame pasaulio išganymą, pavertusių paliuosavimo ide-alaus; mintis, aiškinančias skirtumą tarpe blogo ir gero, tarpe turto ir skurdo, kuomet auksabu-rniai Lietuvos poetai mums stengiasi įkalbėti, jog tiktai gražių svajonių, muilo burbulų pūtimo reikia užžavėjimui varguolių, nepaisant, kad pa-starieji miršta badu ir klumpa ant kelių nepa-keldami sunkaus kapitalistų jungo.

Taigi, "Dainavos" dainos gali būti labiau-siai naudingos tikrai patiems tų dainų auto-riams —poetams, o mums jos tikrai tiek suteikia gero, kad išmokina naujų lietuviškų žodžių, gi-lių išsireiškimų, neleidžiant perdaug įklimpti į anglicizmo lūngą. O už tai mes tariame jiems ačiū! Bal. 25, '21. Los Angeles, Cal.

Toliaus mano priešas —le-go-tautininkas pasakoja, kad būk Butėnas įdavinęs įvairias giesmes į rekordus ir t. t. — Tai vis jūsų drg. darbas — mane sukirta tame klausime. Bet kadangi aš priešas ne-vaų tokių, kaip Butėnas, našus ir dabar esu priešas, tai nutariu parašyti viešai, kad žinotų visi progno-syviai ir tie, kurie vadinu Butė-ną draugu, kokias Butėnas veidmainis. Ištikrųjų, kuomet kalbėjau su p. Butėnu per "Laisvę" ar-ba, geriau pasakius, kritiku-vaus, tai tuomet Butėnas sakė, kad ir už tūkstantį dolerių ne-siu daunoti. Tuomet atsaky-damas Butėnui ir jo kolegai su-kiau, kad atėitęs parodysi. Bet, kaip tik ir išsipildė. Reikia pats Butėnas save išsivadė, ko-kis jis yra darbininkų drau-gas...

Dabar klausimas, ką Butė-nas pasakys? Kadangi Butėno pasakymai keliai į viršų, tai reikia ir kiti. Kuomet Butėnas rengė kon-certą D. ir K. G. Fondai, kon-cert met jis sakė, kad už dalyk daly-nuos, bet po koncertu pasidė- \$15.00, neva akompanuotiųjų užmokėti. V. J. Z.

Nuga-Tone Sugrąžina man sveikatą ir pala-gas, sako Ponas Matas... "Nuga-Tone" priklauso amerikiečių gydytojų ir mokslininkų tyrimams, kurie parodė, kad Nuga-Tone yra puiki priemonė kovoti su migrena, galvos skausmais, nerviniais sutrikimais, hipertenzija, širdies ir kraujagyslių ligomis, kvėpavimo takų ligomis, astma, reumatizmu, artritu, osteoartritu, lumbago, neuralgija, migrenos, ir kitomis ligomis, kurias sukelia kraujagyslių spazmai. Nuga-Tone yra puiki priemonė kovoti su migrena, galvos skausmais, nerviniais sutrikimais, hipertenzija, širdies ir kraujagyslių ligomis, kvėpavimo takų ligomis, astma, reumatizmu, artritu, osteoartritu, lumbago, neuralgija, migrenos, ir kitomis ligomis, kurias sukelia kraujagyslių spazmai.

A. P. L. A. REIKALAI

KAS DAROSI?

Kas A.P.L.A. centre yra veikianti, negalima suprasti! Jau apie trys savaitės pralinko, kaip A.P.L.A. pirmininkas J. K. Maziūka pranešė, kad pertrauktų siūntinėjimą mokesčių ir susirašinėjimą su Centro sekretorium J. I. Alexiu, ir nuo to daugiau nieko nesigirdi. Apie sekretoriaus prasišalinimą ir jo pasielgimus — nieko nepranešama. Išrodo, kad viskas gerai ir ramu... O mes žinome, kad Centro sekretorius prasišalino be žinios ir, be abejonės, padarė skriaudą, nes deklatyvai lanko Centro raštine. Tai jau dalykai stovi negeimai... Bet Centro pirmininkas vis dar tyli, tarsi norimą užglostyti.

A.P.L.A. 19 kp. ekstra susirinkime 15 d. gegužės, š.m., nu-

tarė griežtai reikalauti Centro pirmininko, kad praneštų viešai per organą apie Centro sekretoriaus pabėgimą ir Centro suirutę.

Kadangi buvęs sekretorius J. I. Alexis pabėgo, tad mes, 19 kuopos nariai, reikalaujame, kad perėtų rinkimų kandidatas d. Šetkus užimtą vietą ir pildytų Centro sekretoriaus pareigas.

A.P.L.A. 19 kp. extra susirinkime geg. 15 š.m., suteikia savo galę 2 kp. tyrinėjimo komisijai vartyti tyrinėjimo darbą toliau ir, ištyrus, Centro sekretorius paskelbt viešai per organą.

Neprosi jai būtų, kad ir kitos A.P.L.A. kuopos atkreiptų atidumą į tai.

APLA. 19 kp. komisija:
V. Borisauskas.
J. Katpavičia.
M. Francuskij.

IR MES KRUTAME.

HERRIN, ILL.— 23 d. baland. vietinė LDLD. kp. turėjo parengusi draugišką vakariene. Programas susidėjo iš dainų, deklamacijų, monologų ir t. p. Vietiniai draugai kalbėjo apie LDLD. ir apie dienraščio "Laisvės" reikalingumą, ir kiek tos dvi įstaigos neša naudos del vargdienių. Paaiškinus, kad darbininkų laikraščio biznieriui ir turčiai neremia, nes ne jiems tarnauja, susirinkę svečiai sumetė \$15.00 parėmimui dienraščio "Laisvės".

L.M.P.S. 86 kuopa puikiai darbuojasi ant darbininkiskos dirvos; joms pagelbsti ir vyrai darbininkai. Neperseniai įsteigė sąvartarę vakarinę mokyklą, kuriai gana gerai sekasi.

Minėta kuopa sutvėrė "Atelties Ziedo" vaikų draugijelę, kuri jau turi apie 15 narių. Turi ir mokytoją, kuri pasekmingai lavina mažus vaikučius.

Tik gaila, kad nėra rankvedžių ir negalima jų gauti.

L. Teatr. Ratelis ir L.M.P.S. bendrai rengiasi ant 28 d. gegužės sulošti veikalą "Netikėtai Susilygino".

Serbentaitis.

PHILADELPHIJOS NUOTIKIAI

PHILADELPHIA, PA. — Paminėjimui Pirmos Gegužės čia buvo surengta prakalbos. Kalbėjo d.d. Mizara ir Karosienė. Ir, nepaisant šniup persekiojimų, prakalbos pavyko gerai.

Tą dieną buvo ir tarptautinių prakalbų, kurios taipgi pavyko gerai.

Be to, reikia pažymėti, kad subatoj, 30 d. bal., buvo irgi gegužės paminėjimui surengta vakarėlis. Šis vakarėlis buvo surengtas draugų iš Propagandistų Grupės, kurie lavinasi socialiuose klausimuose. Šitas paminėjimas įvyko LDLD. 10 kp.

čia kalbėjo apie 6 vietiniai draugai. Ir galima jau permatyti, kad iš tų draugų, jei jie ir toliau turės energijos lavintis, bus gerų kalbėtojų ir visuomenės veikėjų.

Linkėtina tiems draugams gero pasisekimo jų lavinimesi.

Geg. 8 d. viena LDLD. kuopa jau buvo surengusi pikniką. Oras buvo gražus, tad ir žmonių pusėtinai prisirinko.

Ir skebai sustreikavo. Jau senia čia streikuoją Cramp špjadžio darbininkai. Kompanija prisigabeno streiklaužių, kad sulaužius streiką ir, žinoma, pridėdavo streiklaužiams geras algas. Bet neilgam. Kaip tik kompanija dalykus susitvarkė, tuoj pradėjo kapot ir jiems algas. Tai patyrę streiklaužiai, pamatė, kad jau nekaip, ir išėjo apie 600 į streiką.

Kapitalistai išmokys visus

darbininkus, kaip kovoti prieš savo priešą.

Geg. 14 d. įvyko L.M.P.S. 11 kuopos parengmas. Perstatyta du veikalai: "Siberijos Pabėgėlis" ir "Giedra Aušroj". Lošimas, abelnai imant, pavyko gerai.

Labausia publiką užganėdino, tai dainos. Dainavo duetų ir solo d.d. Vaidžiulienė, Mačiūtė, Vilčinskiūtės ir Lyros choras.

(Tasa ant 6-to pusl.)

Visuotinas L.D.L.D. Narių Suvažiavimas

Draugės ir Draugai!

Mūsų organizacijai šiandieną tenka susidurti su įvairiomis kliūtimis. Kai kurios kliūtys labai rimtos. Turime jas greituoju pašalinti, jeigu norime, kad mūsų draugija gyvuotų, bujotų ir savo darbą sekmingai pirmyn vartytų.

Jūs žinote, kokių atmainų įvyko šios šalies politiniame gyvenime, ypač per porą paskutinių metų. Tos atmainos palietė ir mūsų organizaciją; jos sudarė naujų sąlygų ir aplinkybių, kuriomis prisieina mums darbuotis.

Taigi, atsižvelgiant į tą susidariusių naują padėtį, L.D.L.D. buvo padavusi teismui prašymą, kad vieton senojo čarterio išduotų naują, tinkamesnį mūsų organizacijai veikti šiuo laiku. Prašymą teismas atmetė; vadinasi, pasiliko senasai čarteris, kuris mums šiandien netinka.

Aišku, kad būtina reikia perorganizuoti L.D.L.D. Draugiją — pataisyti jos čarterį ir konstituciją; ir tai reikia padaryti kuogreičiausiai.

Kas gi tą darbą galėtų atlikti? Ogi tik LDLD. referendumas arba visuotinas narių suvažiavimas. Bet referendumas čia netinka. Jis per daug laiko užimtų, pertoli dalyką nutęstų. Todėl vienintelis belieka mums kelias tai ku trumpiausiu laiku sušaukti visuotiną L. D. L. D. Draugijos narių suvažiavimą. Tokį suvažiavimą sušaukti, atsitikus svarbiam reikalui, leidžia paskutinis skirsnis (Pasarga) L.D.L.D. konstitucijos. Tuo skirsniu remdamos, L.D.L.D. Centro Pildomasai Komitetas ir nutarė sušaukti visuotiną L.D.L.D. narių suvažiavimą ir sudarė jam šitokią dienotvarkę:

1. Suvažiavimo atidarymas.
2. Suvažiavimo pirmininko ir sekretoriaus rinkimas.
3. Raportas Centro Pildomojo Komiteto.
4. L.D.L.D. perorganizavimo reikalai:
  - a) Konstitucijos projekto svarstymas ir priėmimas;
  - b) Inkorporavimo reikalai;
  - c) Komisijos rinkimas perorganizavimo reikalais.

Šičia betgi matome reikalingą kiek tiek paaiškinti apie patį visuotiną narių suvažiavimą, apie jo pobūdį ir apie tą tvarką, kaip jis ruošiamas ir daromas.

Mūsų organizacija turi apie 7,000 narių. Visi jie asmeniniai suvažiuoti arba sueiti, žinoma, jokiū būdu negali. Bet juk ir nereikia, kad jie visi suvažiuotų ar sueitų. Mat, valdžios įstatymai ir mūsų konstitucijos taisyklės leidžia tokius suvažiavimus šaukti ne tik tiesioginiais, ne tik iš pačių organizacijos narių, bet ir iš pavaduotojų (proxij), kuriuos įgalioja kiti nariai. Vadinasi, dešimt, šimtas arba bet koks kitas narių skaičius gali suteikti savo atstovybę vienam ar kitam organizacijos nariui, duoti jam savo įgaliojimą (proxies), kad jis tuos draugus suvažiavime visais klausimais atstovautų. Tuo budu, vienas narys suvažiavime atstovaus tiek narių, kiek jam bus suteikta įgaliojimų; ir suvažiavime balsuojant kuriuos nors dalykus, kiekvienas atstovaus-pavaduotojas (proxy) turės tiek balsų, kiek narių jis pavaduoja; be pavaduojamųjų balsų, žinoma, dar skaitysis ir jo paties asmeninis balsas.

Kuopos gali skirti kiek nori pavaduotojų, bet kiekvienas pavaduotojas turės kitų balsų tik tiek, kiek jam pavedė kiti nariai. Ir reikia atminti, kad visuotinas narių suvažiavimas yra skirtingas nuo šiaip jau delegatų suvažiavimo. Delegatų suvažiavime renkama atstovai nuo kuopų, o į kalbamąjį visų narių suvažiavimą atstovus pavaduotojus skiria tik nariai; tik kiekvienas narys suteikia gavo atstovybę kokiam kitam nariui, jeigu pats asmeniai nedalyvauja suvažiavime.

Šičia prisiničiame Pavadavimo (proxys) įgaliojimo Blanką, iš kurios draugai dar aiškiau supras dalyką.

Šį laišką gavęs, kuopos sekretorius būtinai turi sušaukti nepaprastą narių susirinkimą, perskaityti visą laišką susirinkimui ir padalinti Pavadavimo Įgaliojimo Blankas kiekvienam nariui po vieną. Jei kurie nariai neatsilankytų į susirinkimą, tai sekretorius turi kiekvienam tokiam nariui įteikti asmeniniai pavadavimo Blanką. Tą blanką pildydamos, kiekvienas narys turi parašyti vardą ir pavardę to draugo, kuris jį atstovaus; jeigu įgaliojimą duodantis narys priklauso kuopai, tai turi pažymėti ir savo kuopos numerį. Narys arba visos kuopos nariai turi pavesti savo atstovybę tik tokiam draugui ar draugams, apie kuriuos žino, kad jie tikrai galės dalyvauti suvažiavime. Pavieniai nariai arba kuopos nariai gali suteikti įgaliojimą (proxy) juos atstovauti, bet kuriam organizacijosnariui arba nariams iš bet kurios vietos arba kuopos. Pav., čikagieškiai L.D.L.D. nariai arkuopos gali pasiskirti ir įgalioti sau pavaduotojus iš pavienių ir kuopų narių, gyvenančių Newyorke, Philadelphijoje, Jersey City arba iš kitų kokių miestų bei apylinkių.

Bet kadangi suvažiavimas įvyks Brooklyne, tai patartina tolesnems kuopoms ir draugams skirti savo pavaduotojus iš New Yorko ir jo apylinkių (New Yorkas, Brooklynas, Jersey City, Newarkas ir t.t.). Skirdami sau pavaduotojus iš artimų suvažiavimui vietų, draugai išvengtumė didelių lėšų, ir jūs pavaduotojai mažiau sugaistų laiko.

Kp. sekretoriai turi tuojaus surinkti išpildytas Pavadavimo Įgaliojimo Blankas (proxies) pasiūti L.D.L.D. Centro Sekretoriui; pavieniai nariai turi patys tuojaus pasiūti Centro Sekretoriui savo išpildytą Pavadavimo Blanką.

Nariai, kurie tiesioginiai dalyvaus suvažiavime, atstovaudami tik patys save, turi atsi- nešti L.D.L.D. narystės knygutę arba jiems atsiųstą Pavadavimo Įgaliojimo Blanką, kaipo paliudijimą, jog jie yra L.D.L.D. nariai.

Suvažiavimas įvyks Brooklyne, N. Y., 1921 m. birželio (June) 26 d., sekmadienį, Empire svetainėj, kampas Ten Eyck St. ir Lorimer St. Prasidės 9 val. iš ryto.

Draugės ir Draugai! Čia reikalas labai svarbus. Jis gyvai paliečia gyvenimą ir darbūtę L.D.L.D., kaipo viešos didžiulės sąmonių darbininkų organizacijos.

Kad suvažiavimas galėtų turėti pilną galią spręsti L.D.L.D. perorganizavimo reikalus, tai jame būtina turi dalyvauti bent pusė viso skaičiaus organizacijos narių, dalyvauti tiesioginiai arba per savo pavaduotojus.

Taigi pareiga kiekvieno L.D.L.D. nario, ypač kuopų sekretorių pareiga yra dėti visas pastangas, kad kalbamasis mūsų organizacijos narių visuotinas suvažiavimas tikrai pasisektų; kad jis išlygintų jai kelia, kuriuo eidama ji galėtų plačiai pirmyn vartyti proletarinio svietimo darbą miniose Amerikos lietuvių darbininkų.

Draugiškai,

L.D.L.D. Centro Pild. Komitetas:

Pirmininkas J. JANKUNAS.
Sekretorius P. M. BALSYS.
Iždininkė M. UNDIENĖ.

P. S. Nariai, kurie dalyvaus suvažiavime, kelionės lėšas turės patys apsimokėti. centro nebus apmokama.

Nariai turi pasistengti užsimokėti už šiuos metus, nes neužsimokėję negalės balsuoti perorganizavimo klausimuose.

455 Grand St., Brooklyn, N. Y.

KORESPONDENCIJOS

MŪSŲ ŽINIOS.

PITSTON, PA.— Šių metų pradžioje buvau pradėjęs rašinėti į dienraštį "Laisvę" žinutes iš šio miesto unijinio brudėjimo. Bet nekurie vietos "veikėjai" pradėjo zurzėti, kad, girdi, tokios žinutės neneša jokios naudos ir t.t. Jeigu panašiai būtų kalbėję koki ten kunigo Kazokaicio klapčiukai, kurie neturi jokio supratimo apie darbininkų reikalus, tai būčiau neatkreipęs jokios atydos, bet panašiai kalbėjo, kaip jie save vadina, progresyviški žmonės, — tai pamaniau, kad mano parašytos žinutės ištikrųjų be vertės. Antra, tai maniau, kad tie "veikėjai" pavydi man "garbės ir patys pradės rašinėti žinutes. Bet skaudžiai apsirinkau! Prabėgo trys mėnesiai laiko, kaip niekas nei gu-gul! Todėl nusprendžiau neatkreipti jokios atydos į zurzėjimus bei kalbas, bet rašinėti žinutes, kaip ir pirmiau rašinėčiau, iš darbininkų judėjimo į "Laisvę".

Neseniai mūsų apylinkėj U. M. W. of A. unija nutarė neįsileisti nė vieno naujo darbininko į kasyklas. Nors tas sumanymas tapo gyveniman įvykdintas ir pribuvusiam darbininkui iš kitur darba jau negalima gauti, bet reikia pasakyti, kad mainieriai padarė klaidą, balsuodami už kelių užsi-spyrėlių sumanymą. Bet tą klaidą galima atitaisyti, t. y. panaikinti augščiaū minėtą nutarimą.

Nejaugi mainieriai tik tiek turi supratimo, kad jie vieni nori valgti, o kiti darbininkai, išbuvę po kelis mėnesius be darbo, gali "šventa" dvasia gyventi? Daugelis piktnasina tokių unijos nutarimu ir kaltina uniją. Bet, mano supratimu, unijos kaltinti negalima, nes, kas gi ta unija yra? Kas kaltina uniją už panašius nutarimus, tąs kaltas pats. Patartina daugiau protaujantiems anglikasiams daugiau lankyti į susirinkimus ir tēmyti kozną iškilusj klausimaj su, atyda!

30 d. balandžio unija turėjo savo reguliarij susirinkimaj. Ant susirinkimo pribuvo nežinomas organizatorius. Nekurie sako, kad tas organizatorius buvęs prisijustas nuo I.W.W.

unijos. Bet, naūagėlis, nieko nepesė. Pradėjęs jam kalbėti, publika pakilo ir demonstratyviškai apleido svetainę; pasigirdo balsai: "Mum reikia vienytj spēkas, o ne skaldyti! Salin tokie organizatoriai!"

Pradžioj gegužės mėnesio šioje apylinkėje lankėsi d. J. Ju-kelis su prakalbotomis. Buvo manyta surengti jam prakalbąs ir Pittstone. Kadangi čia gyvuoja Lietuvių-Ameriko-nų Piliiečių Klubas, kuriame randasi keli progresyviški elementai, tai per klubo susirinkimą buvo paduotas sumanymas, kad parengti prakalbas d. J. J. Bet keliems kunigo pastumdėliams ir klubo pirmi-ninkui bunant priešingiems, su-manymas liko atmetas. Aš norėčiau nuo savęs paklausti klubo narių: Vyrai, ką jūs nešiojate ant savo pečių: galvų, ar kokią puodynę?

10 d. gegužės keliatas tauti-ninkų, surengė daktarui Alseikai prakalbas. Žmonių atsilankė labai mažai. Vakaro pir-mininkas paaiškino susirinku-siems, kad kalbėtojas aiškins apie Lietuvos padėjimą, bet d-ras Alseika aiškino ne apie Lietuvos padėjimą, bet apie Vilniaus atvadavimą ar atpir-kimą. Nežinia, kas tam dak-tarui pasidarė, kad vos pradė-jo kalbėti, kaip susyk ir kalboj pradėjo maišytis. Tuojaus vie-naš žmogelis iš publikos sušu-ko: "Kalbėk, jei kalbi!" Ki-tam kampe pasigirdo balsas: "O durnių ar yra daug Lietu-voj?" Tuojaus vienas didelis "tėvynainis" griebė žmogų už krūtų ir tempė pro duris lauk. Svetainėj kilo sumišimas. Pir-mininkas prašo publikos nusi-raminti; Alseika prašo klausyti prakalbos. Žodžiu skantant, tik-ros tautininkai "sorkės!" Ant kiek man teko sužinoti, tai tie triukšmadarai yra karšti ka-talikai ir geri kunigo Kazokaic-čio parapijonai. Kažin ką da-bar sakys tautininkai: ar ir čia bus kalti progresyviški žmonės, kad nesiklauso jų "spykerių"! Mat, žmonės jau pradeda at-skirti pelus nuo grūdų!

Pit—no Pipiras.

Nenusilenk Prieš Engėją

Jei bent krislėj turi jautrumo, Jog apsunkintas esi jaunystėj, — Neį valandėlei nemigdink minties, Kviečiančios daryt galą niekšystei!...

Ir nenumok su ranka ant priešų, Iki jauti dar jo nežlugimą,— Įgyk mitžino galią prieš jįjį Ir sunaikink jo pirmyn žengimą!...

Būdavok nesugriaujamą galią, Iš savęs ir savo artimųjų, Idant jausfumeis stiprus, kai uola, Atmušime audrų svetimųjų!...

Juk ne tylėjimu nurūminsi Bangas vaitonių krutinėj savo, Kuomet jauti ir matai, kas žudo Mylimąjį daiktą širdžiai tavo...

Nes šiandien dar nėra tas laimingas, Kur's pagiežą nedrąsumu dengia, Kur's keikia tylumu savo priešą, — Tas tik sau umėną mirtį rengia...

Ne tas kalnas vulkanu vadinas, Kur's nors didis, vienok neliepsnoja, Taip ne tas ir žmogus kovotojas, Kur's pagiežą slaptybėsis kloja...

J. Aceris.

KNYGŲ IŠPARDAVIMAS

"Laisvės" administracija nutarė išparduoti stebėtinai nu-pigintomis kainomis šias knygas:

- K. MARKSAS—jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, be apdarų, kaina \$1.00, dabar tik 50c
- BADAS, be apdarų, kaina 75c., dabar tik 40c
- VOKIEČIŲ KAREIVIO KARĖS ATSIMINIMAI, be apda-ry, kaina 75c, dabar tik 40c

SU APDARAIS:

- K. MARKSAS—jo gyvenimo ir mokslo charakteristika, kaina \$1.50, dabar tik \$1.00
- BADAS, kaina \$1.00, dabar tik 75c
- VOKIEČIŲ KAREIVIO KARĖS ATSIMINIMAI, kaina \$1.00, dabar tik 75c

Agentam, kurie ims platinimui nemažiau, kaip už \$5.00, nuleisime nuo numazintų kainų dar 25%. Ši proga bus tik iki birželio (June) 1. Vėliau gal visai tų knygų nebus galima gauti, o jei ir liks, tai jų kaina bus ta pati, kaip kad iki šiol buvo. Pasipirkite kol dar yra ir pakol kainos mažos. Ypatin-gai L.D.L.D. ir L.M.P.S. kuopų agentai siųskit tuojau užsaky-mus, nes pavėlavę turėsit mokėti pilną kainą. Įsitėmykit, kad numazintomis kainomis knygas duosime tik iki June 1.

Adresuokite:

"LAISVĖ", 455 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.

(Tasa nuo 5-to pusl.)
Sis parengimas surengtas
laisvės" parėmimui, tik neži...

Nedėlio, 15 d. geg. įvyko
rakabos. Kalbėjo vienas Lie...

"L." Koresp.

MŪSŲ NAUJIENOS.

RUMFORD, ME.— Nors
mūsų miestelis yra mažas, at...

Gegužės 14 d. L.M.P.S. 65
nopa) statė scenoj vaizdelį

Netikėtai Susilygino". Suloš...

Manome, kad lietuviai dar...

Kovos už duoną auką.
Kiekviena darbininkų kova...

Norėjo nulinciuoti už muš...

Pajieskojimai
Pajieskau savo brolio A. Gaižau...

Manoma, kad tas firmas pa...

Kursas nupuolė.
Tai geriausia proga daug auk...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Bet, to taip baisaus ir svar...

Kad išliesti pagelbos ranką...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

PAJIESKAU darbo prie duonos
kepimo. Esu pirmos klasės kepėjas.

PARDAVIMAI
PASRIDUODA du gyvenami namai...

PASIRANDAVOJA geras kambarys
del vieno jauno vyro. Kam reikalingas...

REIKALINGAS geras kriaučius
prie kostumeriško vyriškų drapanų...

DR. J. J. VIZGIRDAS
LIETUVIS GYDYTOJAS

KURSAS NUPUOLĖ.
Tai geriausia proga daug auk...

Norėjo nulinciuoti už muš...

Pajieskojimai
Pajieskau savo brolio A. Gaižau...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Manoma, kad tas firmas pa...

Telephone 2851 Greenpoint.
J. Levandauskas

GRABORIUS
PASRIDUODA du gyvenami namai...

J. GARŠVA
PASIRANDAVOJA geras kambarys...

GRABORIUS (Undertaker)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

R. M. S. P.
EUROPA
Kas dvi savaitis su "O" Laiva

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS.

PAIN-EXPELLER
Valziantis šveic. S. V. Pat. Ofas.

SEVERA'S NERVOTON
(Severo Nervoton), tam tikrus gy...

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

Pasarga Detroito Lietuviams Darbininkams

VYRAI KODEL KENČIAT?
Moters

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LIETUVIS FOTOGRAFAS
IR MALIORIUS

LAIVAKORTES
Nėra ofiso visoj Amerikoje, kur pigiau gautumėte lipketes...

LITHUANIAN TRAVEL BUREAU
136 E. 42-nd Street, NEW YORK, N. Y.

PINIGUS
LIETUVIŠKĄ agentą G. KUNASAUŠKĄ.

I LIETUVĄ IR IŠ LIETUVOS
LAIVAKORTES galima gauti pagal prekes kompanijų...

NAMAI IR FARMOS
Ant parlavimo mūriniai ir mediniai namai...

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

MANHATTAN HATS STORES
Mūsų vasarinės skrybelės yra padarytos iš puikiausio ir gražiausio tvoro.

UNITED AMERICAN CINES
Tiesiai iš New York'o | Hamburg'a

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios

Manhattan Skrybelės yra žinomos kaip geriausios